

Motion till riksdagen

1987/88:Jo62

av Göthe Knutson och Gullan Lindblad (m)

med anledning av prop. 1987/88:165 om reglering
av priserna på jordbruksprodukter, m.m.

Det är ytterst angeläget att jordbruket består som en omfattande näring i Värmland. Jordbruket har varit och är fortfarande en basnäring på den värmländska landsbygden. Men jordbrukarna kämpar med dålig lönsamhet och åtskilliga hot över sig.

Det värmländska jordbruket har också avgörande betydelse för landskapsvärden. Utan jordbruksföretag med betydande animalieproduktion skulle ännu mera av kulturlandskapet förslyas eller planteras med granskog. Det öppna, leende värmländska jordbrukslandskapet är starkt hotat.

Under 1988 läggs 14 000—15 000 ha värmländsk åker i träda inom ramen för "Omställning 90". Det är nästan dubbel areal mot vad som angavs som mål. Anledningen är mera följd av växtodlingens dåliga lönsamhet än uppslutning kring produktionsbalansen.

En betydande areal vall för avsalu har sedan lång tid tillbaka odlats, framför allt i västvärmland. En följd av "Omställning 90" torde bli att denna hömarknad försvinner och en stor del av dessa vallarealer blir obrukade, förslyas eller i bästa fall skogsplanteras.

Till detta kan dess värre konstateras att Värmlands län redan har så mycket som ca 10 000 ha obrukad åker.

Tvåprissystemets betydelse

Tvåprissystemet i mjölkproduktionen har haft en mestadels positiv betydelse i Värmland. Den balanssituation i produktionen som eftersträfvats har i stor sett uppnåtts.

I propositionen meddelar emellertid jordbruksministern att han har för avsikt att senare föreslå att tvåprissystemet på mjölk endast förlängs till den 30 juni 1989. De av departementschefen anförda motiven är att tvåprissystemet i stort sett uppfyllt sina huvudsyften. Överskottsproduktionen har minskat, och avräkningspriserna har kunnat höjas för producenterna. Tvåprissystemet har på kort sikt haft avsedd effekt på överproduktionen, anser statsrådet.

En snabb avveckling av tvåprissystemet skulle emellertid få starkt negativa konsekvenser för jordbruket i Värmland. Man kan nämligen räkna med att det i landet i sin helhet uppstår ett betydande mjölk- och fläsköverskott inom några år samtidigt som framför allt mjölkproduktionen flyttas söder-

ut. Stödområdet, inom vilket riksdagen sagt att produktionen skall bibehållas, blir den stora förloraren.

Mot. 1987/88
Jo62

Jordbruksdöd hotar Värmland

På grund av den dåliga lönsamheten i spannmålsodlingen står många sydsvenska gårdar i startgroparna att starta eller utvidga animalieproduktionen. Värmland med dess sämre förutsättningar kan inte hävda sig ekonomiskt i uppkommande konkurrens.

Områdesindelningen för stödet till jordbruk i norra Sverige missgynnar i hög grad större delen av Värmland.

Detta har vi motionärer bl.a. framhållit i vår motion 1987/88:Jo259, där vi föreslår en rad åtgärder i syfte att stärka jordbrukets ställning i Värmland.

Jordbruksministerns aviserade snabba avveckling av tvåprissystemet utgör ett drastiskt hot mot jordbruksnäringen i Värmland. Skulle det genomföras så snart som propositionen anger innebär det sannolikt att en betydande del av animalieproduktionen i Värmland läggs ned. De negativa konsekvenserna blir då omfattande.

Vi motionärer motsätter oss en snabb avveckling av tvåprissystemet. Vi föreslår i stället att riksdagen beslutar ge regeringen till känna att tvåprissystemet på mjölk bibehålls under förslagsvis tiden fram till halvårsskiftet 1991.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om jordbrukets situation i Värmland och dess beroende av tvåprissystemet på mjölk.

Stockholm den 10 maj 1988

Göthe Knutson (m)

Gullan Lindblad (m)